

odkritje številnih drobnih najdb je mogoče ovreči tudi možnost, da so bili ostanki večjih živali med izkopavanji spregledani oziroma da je njihov manko posledica tafonomskih izgub. Stopnja ohranjenosti kostnine pri odkritih primerkih je namreč razmeroma dobra, kar je ne nazadnje skladno z nevtralno do kvečjemu zelo zmerno kislo pH vrednostjo lokalnega sedimenta (P. Vojaković, ustno poročilo). So pogrebcu ob naknadnih pokopih notranjost grobnice morda do neke mere počistili, pri čemer so odstranili tudi pretežni del predhodno odloženih živalskih kosti? Morda res. Kot je pokazala analiza lončenine, so se namreč tudi od posod in žar ohranile le posamezne črepinje. S tem v zvezi je treba omeniti, da je bila večina grobov in grobnic močno poškodovanih in/ali izropanih, kar pa na *in situ* ohranitev arheozoološkega inventarja najbrž ni imelo večjega vpliva. Jasnih odgovorov na vprašanje o razlogih za slabo zastopanost goveda, drobnice in prašiča v obravnavanih grobovih oziroma grobnicah torej še ni mogoče podati, si jih pa kaže obetati od že zastavljenih nadaljnjih arheozooloških analiz nevidunskega grobišča.

5.3 Paleobotanična analiza

Tjaša Tolar

V pregled in obdelavo smo prejeli približno 50 vzorcev z izločenimi odlomki oglja in nekaj ostanki zoglenelih semen oziroma plodov z rimskega grobišča v Drnovem.

Oglje večine vzorcev je fragmentirano v zelo drobne odlomke, na katerih so komaj ohranjeni in prepoznavni lesno-anatomski znaki, potrebni za določitev vrste. V teh primerih identifikacija do vrste natančno ni mogoča, temveč je podana širša taksonomska skupina, npr. difuzno porozni listavec (sl. 167; dpl), kamor sodi večina današnjih listavcev, razen npr. hrasta, jesena, kostanja, bresta, oreha, češnje in ostalih redkih venčasto do pol-venčasto poroznih listavcev (sl. 167; pvpl). Pri vzorcih, kjer je bilo ohranjenih več kot 10 odlomkov, smo pregledali po 2 do 3 primerke, zato pri nekaterih vzorcih na sl. 167 dvojna identifikacija.

Pri identifikaciji smo uporabljali stereomikroskop *Leica MZ75* in mikroskop *Nikon Eclipse ME 600*, slikovne ključke (npr. Schweingruber 1990; računalniški program INTKEY) ter lastno referenčno zbirko oglja. Strokovna nomenklatura (tj. poimenovanje rastlinskih vrst) sledi *Mali flori Slovenije* (Martinič *et al.* 1999).

Rezultati in kratka diskusija

Oglje iz različnih stratigrafskih enot ima skoraj enotno vrstno sestavo (približno 6 vrst; glej sl. 167), pretežno difuzno poroznih listavcev (dpl). Iglavcev ni bilo identificiranih. Glede na močno fragmentiranost oglenih ostankov predvidevamo, da gre za ostanke žganine, ki je bila pobrana iz sežigališča in ne konstrukcijskega lesa.

Da bi ugotovili morebitno namensko izbiro lesa, smo vzorce grupirali glede na kontekste, in sicer na grobove (polnila in ruševinske plasti), grobnice (polnila, ruševinske plasti in dromosi), lesen vodovod ter rimska hodna površina (sl. 167).

S slike 167 je razvidno, da ni mogoče delati korelacij in zaključkov med različnimi konteksti in vrstami lesa, sploh ker je pogosto (v 16 primerih) določena le širša sistematska skupina difuzno poroznih listavcev (dpl), kamor sodi večina domačih listavcev. Dokaj pogosto (v 9 primerih) je bil identificiran les z agregiranimi trakovi, ki je značilen za jelšo, lesko ali gaber. Blizu mu sledi venčasto porozen les, značilen za hrast ali jesen (v 8 primerih). 4 vzorci sodijo k javorju, 3 k rožnicam in 2 k bukvi.

Če pogledamo po kontekstih, je dromos grobnic v 4 primerih vseboval jelšo/lesko/gaber, v petih primerih hrast/jesen in v 4 primerih dpl.

Ruševinska plast grobnic je poleg 5 primerov dpl, v 2 primerih vsebovala javor, v 3 primerih les rožnic ter po 1 primer bukve in leske/jelše – torej zelo pester in raznolik nabor lesnih vrst.

Polnilo žganega groba je vsebovalo 1 primer hrastovega oglja, polnilo kamnite skrinje pa zopet zelo raznolik nabor: jelša/leska/gaber v 3 primerih ter po 1 primer jesena, bukve in javorja.

V grobu 2 (polnilo skeletnega groba) pa je bil ohranjen tudi preperel (tj. nezoglenel) les listavca, ki bi lahko bil ostanek krste.

Med redkimi (le 5 primerkov) ostanki semen oziroma plodov sta omembe vredna le dva prehransko pomembna taksona: leča (*Lens culinaris*) in lešnik (*Corylus avellana*), katerih ostanki so bili odkriti v dromosu grobnice 18 in v kamniti skrinji groba 11. Ostanki pričajo o gojenju vsaj ene kulturne rastline (tj. leče), kar je običajno za rimske kontekste. Leča je stročnica, ki se na slovenskih arheoloških najdiščih pojavlja v mlajši in pozni bronasti dobi (znana je npr. z najdišč: Orehova vas, Dragomelj, Grosuplje – ob železnici, Ljubljana – Tribuna, Repovnice, Sovič – Postojna), in je od takrat dalje redno prisotna v kulturnih plasteh mlajših, tudi rimskodobnih najdišč.

Zaključek

Odlomki oglja z najdišča Drnovo 2003 povedo nekaj o okoljskem drevesno-grmovnem rastju, ki je v rimskem obdobju tam uspevalo in so ga naseljenci izkoriščali tudi pri sežiganju pokojnih na sežigališču, ustrini. Prevladuje les difuzno poroznih vrst listavcev, ki uspevajo v nižje ležečih predelih Slovenije, kot npr. jelša/leska/gaber, hrast, jesen, javor, rožnice in bukev. Potrdimo lahko le gojenje leče, ki je poleg lešnikov tudi edini možen rastlinski pridatek, ohranjen s tega rimskodobnega grobišča.

V grobu 2 (polnilo skeletnega groba) je bil ohranjen tudi preperel (tj. nezoglenel) les listavca, ki bi lahko bil ostanek krste.

		<i>Acer</i> sp. (javor)	<i>Fagus sylvatica</i> (bukev)	<i>Alnus/Corylus/Carpinus</i> (jelša/leska/gaber)	Rosaceae (rožnice)	<i>Fraxinus</i> sp. (jesen)	dpl
Grob - kamnita skrinja	Grob 11	1 vzorec	1 vzorec	3 vzorci		1 vzorec	2 vzorca
Žgani grob - polnilo	Grob 20					<i>Quercus</i> sp. (1 vzorec)	
Grob - ruševinska plast	Grob 9	1 vzorec				<i>Fraxinus/Quercus</i> (jesen/hrast) (1 vzorec)	
	Grob 11						2 vzorca
Grobница - polnilo	Grobница 7						1 vzorec
Grobница - ruševinska plast	Grobница 7						1 vzorec
	Grobница 13	1 vzorec					
	Grobница 14				1 vzorec		
	Grobница 15			<i>Corylus/Alnus</i> (1 vzorec)			
	Grobница 16						dpl (3 vzorci) pvpl (1 vzorec)
	Grobница 18	1 vzorec	1 vzorec		2 vzorca		dpl (1 vzorec)
Grobница - dromos	Grobница 1					<i>Quercus</i> sp. (1 vzorec)	
	Grobница 5			1 vzorec			dpl (1 vzorec)
	Grobница 7			<i>Carpinus betulus</i> (1 vzorec)		<i>Fraxinus/Quercus</i> (jesen/hrast) (2 vzorca)	dpl (1 vzorec)
	Grobница 15			2 vzorca			2 vzorca
	Grobница 17					<i>Quercus</i> sp. (1 vzorec)	
Grobница 18					<i>Quercus</i> sp. (1 vzorec)		
Lesen vodovod				1 vzorec			1 vzorec
Hodna površina							1 vzorec

∴ 167 Identifikacije lesnih vrst oglja iz različnih kontekstov.